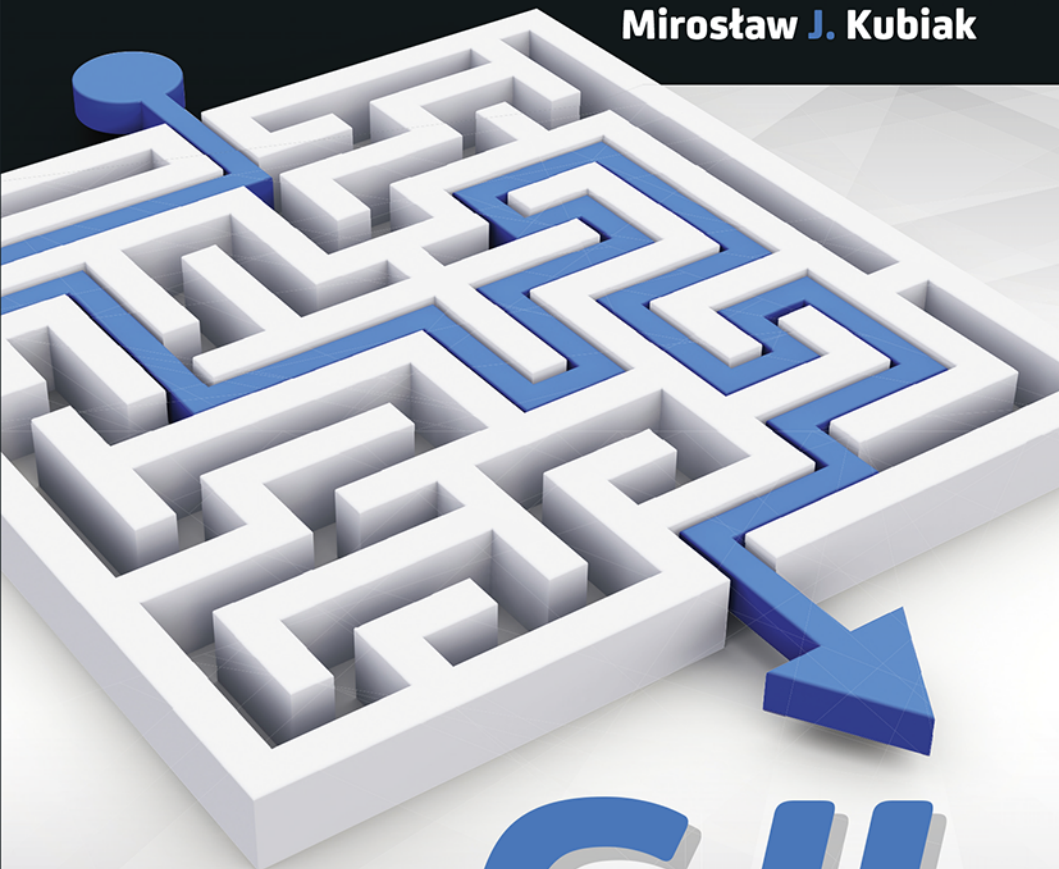

Mirostaw J. Kubiak

C#

**Zadania z programowania
z przykładowymi rozwiązaniami**

WYDANIE III

Helion

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Małgorzata Kulik

Projekt okładki: Studio Gravite / Olsztyn
Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

Grafika na okładce została wykorzystana za zgodą Shutterstock.com

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/cshza3>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-283-8200-8

Copyright © Helion S.A. 2021

Printed in Poland.

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

Od autora	5
Rozdział 1. Jak język C# komunikuje się z użytkownikiem?	9
Informacje ogólne	9
Obsługa sytuacji wyjątkowych	18
Rozdział 2. Instrukcje sterujące przebiegiem programu — instrukcje wyboru	23
Instrukcje wyboru	23
Instrukcja if ... else	24
Instrukcja switch ... case	24
Rozdział 3. Instrukcje sterujące przebiegiem programu — instrukcje iteracyjne	35
Instrukcje iteracyjne	35
Pętla for	36
Pętla do ... while	37
Pętla while	37
Rozdział 4. Tablice i kolekcje	69
Tablice	69
Kolekcje	69
Tablice jednowymiarowe	70
Tablice dwuwymiarowe	74
Pętla foreach	90
Działania na macierzach	97
Łańcuchy tekstowe	105
Konkatenacja	108

Programowanie uogólnione i klasy generyczne	109
Proste metody generyczne	110
Proste klasy generyczne	111
Listy generyczne	114
Rozdział 5. Elementy programowania obiektowego	117
Informacje ogólne	117
Klasy, pola, metody	118
Rekurencja	129
Klasa Osoba	134
Dziedziczenie	136
Rozdział 6. Pliki tekstowe i pliki o dostępie swobodnym	141
Informacje ogólne	141
Pliki tekstowe	141
Pliki o dostępie swobodnym	156
Serializacja	157
Rozdział 7. Wprowadzenie do współbieżności	161
Informacje ogólne	161
Wprowadzenie do programowania równoległego	162
Wielowątkowość	172
Mój pierwszy wątek	172
Praca z wątkami	176
Priorytety wątków	181
Klasa Task	183
Moje pierwsze zadanie	184
Praca z zadaniami	186
Synchronizacja zadań	188
Rozdział 8. Podążając w kierunku funkcyjnego paradygmatu programowania	193
Wstęp	193
Co to jest paradygmat programowania?	194
Czym jest programowanie funkcyjne?	195
Funkcyjna natura biblioteki LINQ	196
Polecana literatura	199
Bibliografia	199
Zbiory zadań z programowania	200

Rozdział 2.

Instrukcje sterujące przebiegiem programu — instrukcje wyboru

W tym rozdziale przedstawiłem typowe zadania, wraz z przykładowymi rozwiązaniami, wykorzystujące instrukcje wyboru.

Instrukcje wyboru

Instrukcje sterujące przebiegiem programu są jednym z najważniejszych elementów w każdym języku programowania. Instrukcje te, w połączeniu z wyrażeniami, umożliwiają zapisanie dowolnego algorytmu programu.

Instrukcje sterujące w języku C# można podzielić na:

- ◆ instrukcje wyboru,
- ◆ instrukcje iteracyjne (znane jako pętle),
- ◆ instrukcje skoku.

W niniejszym rozdziale przedstawiam typowe zadania z wykorzystaniem instrukcji wyboru, w rozdziale 3. natomiast zadania z wykorzystaniem instrukcji iteracyjnych.

W języku C# istnieją dwie instrukcje wyboru, które służą do przeprowadzania operacji na podstawie wartości wyrażenia:

- ◆ instrukcja `if ... else`,
- ◆ instrukcja `switch ... case`.

Instrukcja `if ... else`

Instrukcja `if ... else` służy do sprawdzania poprawności wyrażenia warunkowego i — w zależności od tego, czy dany warunek jest prawdziwy, czy nie — pozwala wykonać różne bloki programu.

Jej ogólna postać jest następująca:

```
if (warunek)
{
    ..... // Instrukcje do wykonania, kiedy warunek jest prawdziwy.
}
else
{
    ..... // Instrukcje do wykonania, kiedy warunek jest fałszywy.
}
```

Blok `else` jest opcjonalny, a instrukcja warunkowa w wersji skróconej ma postać:

```
if (warunek)
{
    ..... // Instrukcje do wykonania, kiedy warunek jest prawdziwy.
}
```

Instrukcja `switch ... case`

Instrukcja `switch ... case` pozwala w wygodny i przejrzysty sposób sprawdzić ciąg warunków i wykonać kod w zależności od tego, czy są one prawdziwe, czy fałszywe. Jej ogólna postać jest następująca:

```
switch (wyrażenie)
{
    case wartość_1 : instrukcje_1;
    break;
    case wartość_2 : instrukcje_2;
    break;
    .....
    case wartość_n : instrukcje_n;
```

```
        break;
    default : instrukcje;
}
```

Instrukcja `break` przerywa wykonanie całego bloku `case`. **UWAGA:** jej brak może doprowadzić do uzyskania nieoczekiwanych wyników i pojawienia się błędów w programie.

Zadanie

2.1

Napisz program, który dla trzech liczb, `a`, `b`, `c`, wprowadzonych z klawiatury sprawdza, czy tworzą one trójkę pitagorejską.

Wskazówka

W teorii liczb trójka pitagorejska to takie trzy liczby całkowite dodatnie `a`, `b`, `c`, które spełniają równanie Pitagorasa: $a^2 + b^2 = c^2$.

Listing 2.1. Przykładowe rozwiązanie

```
using System;

namespace Zadanie_21 // Zadanie 2.1.
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            int a, b, c;

            Console.WriteLine("Program sprawdza, czy wczytane liczby a,
            ↪b, c to trójka pitagorejska.");
            Console.WriteLine("Podaj a.");
            a = int.Parse(Console.ReadLine());
            Console.WriteLine("Podaj b.");
            b = int.Parse(Console.ReadLine());
            Console.WriteLine("Podaj c.");
            c = int.Parse(Console.ReadLine());

            if ((a * a + b * b) == c * c)
            {
                Console.Write("Liczby ");
                Console.Write("a = " + a + ", ");
                Console.Write("b = " + b + ", ");
                Console.Write("c = " + c);
                Console.WriteLine(" są trójką pitagorejską.");
            }
            else
            {
                Console.Write("Liczby ");
```

```

        Console.WriteLine("a = " + a + ", ");
        Console.WriteLine("b = " + b + ", ");
        Console.WriteLine("c = " + c);
        Console.WriteLine(" nie są trójką pitagorejską.");
    }
}
}
}

```

Sprawdzenie twierdzenia Pitagorasa dla wczytanych liczb a, b, c zostało zawarte w następujących liniach kodu:

```

if ((a * a + b * b) == c * c)
{
    Console.WriteLine("Liczby ");
    Console.WriteLine("a = " + a + ", ");
    Console.WriteLine("b = " + b + ", ");
    Console.WriteLine("c = " + c);
    Console.WriteLine(" są trójką pitagorejską.");
}
else
{
    Console.WriteLine("Liczby ");
    Console.WriteLine("a = " + a + ", ");
    Console.WriteLine("b = " + b + ", ");
    Console.WriteLine("c = " + c);
    Console.WriteLine(" nie są trójką pitagorejską.");
}

```

Łatwo sprawdzić, że liczby $a = 3$, $b = 4$ i $c = 5$ tworzą trójkę pitagorejską (spełniają twierdzenie Pitagorasa) i na ekranie pojawi się komunikat: *Liczby ... są trójką pitagorejską*, natomiast liczby $a = 1$, $b = 2$ i $c = 3$ nie tworzą trójki pitagorejskiej (nie spełniają twierdzenia Pitagorasa) i na ekranie pojawi się komunikat: *Liczby ... nie są trójką pitagorejską*.

Rezultat działania programu dla $a = 9$, $b = 12$ i $c = 15$ można zobaczyć na rysunku 2.1.

Rysunek 2.1.

Efekt działania programu
Zadanie 2.1

```

Program sprawdza, czy wczytane liczby a, b, c to trójka pitagorejska.
Podaj a.
9
Podaj b.
12
Podaj c.
15
Liczby a = 9, b = 12, c = 15 są trójką pitagorejską.

```


Zadanie

2.2 Napisz program, który z wykorzystaniem instrukcji `if` oblicza pierwiastki równania kwadratowego $ax^2 + bx + c = 0$, w którym zmienne `a`, `b`, `c` to liczby rzeczywiste wprowadzane z klawiatury. Wszystkie zmienne wyświetlamy na ekranie z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Listing 2.2. Przykładowe rozwiązanie

```
using System;
using static System.Math;

namespace Zadanie_22 //Zadanie 2.2.
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            double a, b, c, delta, x1, x2;

            Console.WriteLine("Program oblicza pierwiastki równania
↳ax ^ 2 + bx + c = 0.");
            Console.WriteLine("Podaj a.");
            a = double.Parse(Console.ReadLine());

            if (a == 0)
            {
                Console.WriteLine("Niedozwolona wartość współczynnika
↳a.");
            }
            else
            {
                Console.WriteLine("Podaj b.");
                b = double.Parse(Console.ReadLine());
                Console.WriteLine("Podaj c.");
                c = double.Parse(Console.ReadLine());

                delta = b * b - 4 * a * c;

                if (delta < 0)
                {
                    Console.WriteLine();
                    Console.Write("Dla ");
                    Console.Write("a = {0}, ", a);
                    Console.Write("b = {0}, ", b);
                    Console.Write("c = {0} ", c);
                    Console.Write("brak pierwiastków rzeczywistych.");
                }
                else
                {
```

```

if (delta == 0)
{
    x1 = - b / (2 * a);
    Console.WriteLine();
    Console.Write("Dla ");
    Console.Write("a = {0}, ", a);
    Console.Write("b = {0}, ", b);
    Console.Write("c = {0} ", c);
    Console.WriteLine("trójmian ma jeden pierwiastek
↳podwójny x1 = {0:##.##}.", x1);
}
else
{
    x1 = (- b - Sqrt(delta)) / (2 * a);
    x2 = (- b + Sqrt(delta)) / (2 * a);
    Console.WriteLine();
    Console.Write("Dla ");
    Console.Write("a = {0}, ", a);
    Console.Write("b = {0}, ", b);
    Console.Write("c = {0} ", c);
    Console.WriteLine("trójmian ma dwa
↳pierwiastki: x1 = {0:##.##},
↳x2 = {1:##.##}.", x1, x2);
}
}
}
}
}
}
}
}
}
}

```

W pierwszej części programu sprawdzamy, czy wartość współczynnika a jest równa zero. Ilustrują to następujące linijki kodu:

```

if (a == 0)
{
    Console.WriteLine("Niedozwolona wartość współczynnika a.");
}
else
{
    .....
}

```

Jeśli wartość współczynnika $a = 0$, to zostanie wyświetlony komunikat: *Niedozwolona wartość współczynnika a* i program zostanie zakończony. Dla a różnego od zera program będzie oczekiwał na wprowadzenie wartości b i c . Po ich wprowadzeniu zostanie obliczona δ według wzoru:

$$\delta = b * b - 4 * a * c;$$

Jeśli $\Delta < 0$, to zostanie wyświetlony komunikat: *...brak pierwiastków rzeczywistych.*

Dla $\Delta = 0$ równanie kwadratowe ma jeden pierwiastek podwójny, który obliczymy ze wzoru:

$$x_1 = -b / (2 * a);$$

Dla $\Delta > 0$ równanie kwadratowe ma dwa pierwiastki, które obliczymy ze wzorów:

$$x_1 = (-b - \text{Sqrt}(\Delta)) / (2 * a);$$

$$x_2 = (-b + \text{Sqrt}(\Delta)) / (2 * a);$$

Dla na przykład $a = 1$, $b = 5$ i $c = 4$ wartości pierwiastków równania wynoszą odpowiednio: $x_1 = -4$ i $x_2 = -1$.

Dla na przykład $a = 1$, $b = 4$ i $c = 4$ trójmian ma jeden pierwiastek podwójny: $x_1 = -2$.

Dla na przykład $a = 1$, $b = 2$ i $c = 3$ trójmian nie ma pierwiastków rzeczywistych.

Rezultat działania programu dla $a = 1$, $b = 5$ i $c = 4$ można zobaczyć na rysunku 2.2.

Rysunek 2.2.

Efekt działania

programu

Zadanie 2.2

Program oblicza pierwiastki równania $ax^2 + bx + c = 0$.

Podaj a.

1

Podaj b.

5

Podaj c.

4

Dla $a = 1$, $b = 5$, $c = 4$ trójmian ma dwa pierwiastki: $x_1 = -4$, $x_2 = -1$.

Zadanie

2.3

Napisz program, który z wykorzystaniem instrukcji `switch` oblicza pierwiastki równania kwadratowego $ax^2 + bx + c = 0$, w którym zmienne a , b , c to liczby rzeczywiste wprowadzane z klawiatury. Wszystkie zmienne wyświetlamy z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Należy wprowadzić do programu zmienną pomocniczą `liczba_pierwiastków`.

Listing 2.3. Przykładowe rozwiązanie

```
using System;
using static System.Math;

namespace Zadanie_23 //Zadanie 2.3.
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            double a, b, c, delta, x1, x2;
            byte liczba_pierwiastków = 0;

            Console.WriteLine("Program oblicza pierwiastki równania
            ↳  $ax^2 + bx + c = 0$ .");
            Console.WriteLine("Podaj a.");
            a = double.Parse(Console.ReadLine());

            if (a == 0)
            {
                Console.WriteLine("Niedozwolona wartość współczynnika
                ↳ a.");
            }
            else
            {
                Console.WriteLine("Podaj b.");
                b = double.Parse(Console.ReadLine());
                Console.WriteLine("Podaj c.");
                c = double.Parse(Console.ReadLine());

                delta = b * b - 4 * a * c;

                if (delta < 0) liczba_pierwiastków = 0;
                if (delta == 0) liczba_pierwiastków = 1;
                if (delta > 0) liczba_pierwiastków = 2;

                switch (liczba_pierwiastków)
                {
                    case 0:
                        {
                            Console.WriteLine();
                            Console.Write("Dla ");
                            Console.Write("a = {0}, ", a);
                            Console.Write("b = {0}, ", b);
                            Console.Write("c = {0} ", c);
                        }
                    default:
                        break;
                }
            }
        }
    }
}
```

```
        Console.WriteLine("brak pierwiastków  
        ↳ rzeczywistych.");  
    }  
  
    break;  
case 1:  
    {  
        x1 = - b / (2 * a);  
        Console.WriteLine();  
        Console.WriteLine("Dla ");  
        Console.WriteLine("a = {0}, ", a);  
        Console.WriteLine("b = {0}, ", b);  
        Console.WriteLine("c = {0} ", c);  
        Console.WriteLine("trójmian ma jeden  
        ↳ pierwiastek podwójny x1 = {0: ##.##}.",  
        ↳ x1);  
    }  
    break;  
  
case 2:  
    {  
        x1 = (- b - Sqrt(delta)) / (2 * a);  
        x2 = (- b + Sqrt(delta)) / (2 * a);  
        Console.WriteLine();  
        Console.WriteLine("Dla ");  
        Console.WriteLine("a = {0}, ", a);  
        Console.WriteLine("b = {0}, ", b);  
        Console.WriteLine("c = {0} ", c);  
        Console.WriteLine("trójmian ma dwa pierwiastki  
        ↳ x1 = {0: ##.##} i ", x1);  
        Console.WriteLine("x2 = {0: ##.##}.", x2);  
    }  
    break;  
    }  
} } }
```

Zmienna pomocnicza `liczba_pierwiastków` przyjmuje trzy wartości w zależności od znaku zmiennej `delta`. Ilustrują to następujące linijki kodu:

```
if (delta < 0) liczba_pierwiastków = 0;  
if (delta == 0) liczba_pierwiastków = 1;  
if (delta > 0) liczba_pierwiastków = 2;
```

Rezultat działania programu dla $a = 1$, $b = 4$ i $c = 4$ można zobaczyć na rysunku 2.3.

Rysunek 2.3.

Efekt działania programu
Zadanie 2.3

Program oblicza pierwiastki równania $ax^2 + bx + c = 0$.

Podaj a.

1

Podaj b.

4

Podaj c.

4

Dla $a = 1, b = 4, c = 4$ trójmian ma jeden pierwiastek podwójny $x_1 = -2$.

Zadanie**2.4**

Napisz program, który oblicza wartość niewiadomej x z równania $ax + b = c$. Wartości a, b, c należą do zbioru liczb rzeczywistych i są wprowadzane z klawiatury. Dodatkowo należy zabezpieczyć program na wypadek sytuacji, kiedy wprowadzona wartość $a = 0$. Wszystkie zmienne wyświetlamy z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Listing 2.4. Przykładowe rozwiązanie

```
using System;

namespace Zadanie_24 //Zadanie 2.4.
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            double a, b, c, x;

            Console.WriteLine("Program oblicza wartość x z równania
↳liniowego ax + b = 0.");
            Console.WriteLine("Podaj a.");
            a = double.Parse(Console.ReadLine());

            if (a == 0)
            {
                Console.WriteLine("Niedozwolona wartość współczynnika
↳a.");
            }
            else
            {
                Console.WriteLine("Podaj b.");
                b = double.Parse(Console.ReadLine());
                Console.WriteLine("Podaj c.");
                c = double.Parse(Console.ReadLine());
            }
        }
    }
}
```

```
x = (c - b) / a;

Console.WriteLine();
Console.Write("Dla ");
Console.Write("a = {0:##.##}, ", a);
Console.Write("b = {0:##.##}, ", b);
Console.Write("c = {0:##.##} ", c);
Console.WriteLine("wartość x = {0:##.##}.", x);
    }
}
}
```

Rezultat działania programu można zobaczyć na rysunku 2.4.

Rysunek 2.4.

Efekt działania programu
Zadanie 2.4

Program oblicza wartość x z równania liniowego $ax + b = 0$.

Podaj a.

1

Podaj b.

6

Podaj c.

2

Dla $a = 1, b = 6, c = 2$ wartość $x = -4$.

Zadanie

2.5

Napisz program, w którym użytkownik zgaduje całkowitą liczbę losową z przedziału od 0 do 9 generowaną przez komputer.

Wskazówka

W języku C# liczby pseudolosowe generujemy za pomocą klasy:

```
Random r = new Random();.
```

Listing 2.5. Przykładowe rozwiązanie

```
using System;
using static System.Math;

namespace Zadanie_25 //Zadanie 2.5.
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            Random r = new Random();
            double losuj_liczbę, zgadnij_liczbę;
```

```
Console.WriteLine("Program losuje liczbę od 0 do 9.  
↳Zgadnij ją.");  
  
losuj_liczbę = Round(10 * (r.NextDouble()));  
zgodnij_liczbę = double.Parse(Console.ReadLine());  
  
if (zgodnij_liczbę == losuj_liczbę)  
{  
    Console.WriteLine("Gratulacje! Zgadłeś liczbę!");  
}  
else  
{  
    Console.WriteLine("Bardzo mi przykro, ale wylosowana  
↳liczba to {0}.", losuj_liczbę);  
}  
}  
}
```

Funkcja `Round()` w poniższej linijce kodu:

```
losuj_liczbę = Round(10 * (r.NextDouble()));
```

umożliwia zaokrąglenie liczby zmiennoprzecinkowej do liczby całkowitej.

Rezultat działania programu można zobaczyć na rysunku 2.5.

Rysunek 2.5.

Efekt działania

programu

Zadanie 2.5

```
Program losuje liczbę od 0 do 9. Zgadnij ją.  
9  
Gratulacje! Zgadłeś liczbę!
```


PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

C# — wieloparadygmatowy język programowania opracowany przez firmę Microsoft — z roku na rok zdobywa coraz większą popularność wśród profesjonalistów z branży IT. Przejrzysta struktura kodu, wygoda stosowania, potężne możliwości i wsparcie ze strony platformy .NET — wszystko to sprawia, że są duże szanse, by ten trend utrzymywał się przez kolejne lata, zapewniając osobom znającym C# stały strumień ofert pracy w najlepszych firmach informatycznych świata. Jeśli chcesz należeć do tego grona, sięgnij po odpowiednie źródło wiedzy.

Nowe, rozszerzone wydanie książki *C#. Zadania z programowania z przykładowymi rozwiązaniami*, zawierające cenne wskazówki i informacje na temat najnowszych wersji języka, pomoże Ci skutecznie rozwinąć umiejętności programistyczne. Dowiesz się, jak komunikować się z użytkownikiem programu, prawidłowo i wydajnie korzystać z instrukcji sterujących, przechowywać dane przy użyciu tablic, łańcuchów znakowych i kolekcji obiektów, a także odczytywać i zapisywać pliki tekstowe i binarne. Opanujesz również podstawy programowania obiektowego, funkcyjnego i współbieżnego. A wszystko to na konkretnych przykładach i z naciskiem na użycie w praktyce.

- Operacje wejścia-wyjścia i obsługa wyjątków
- Instrukcje warunkowe i instrukcje pętli
- Tablice, łańcuchy znakowe, kolekcje
- Operacje na plikach i strumieniach
- Podstawy programowania obiektowego
- Wprowadzenie do współbieżności
- Podstawy programowania funkcyjnego

Poszerz swoją wiedzę o C# — i dołącz do najlepszych!

	<p><i>Sprawdź nasze szkolenia!</i></p> <p>SKOLENIA</p> <p>AKADEMIA IT & BUSINESS</p> <p>HELIONSZKOLENIA.PL</p>	<p>KOD KORZYŚCI Sięgnij po więcej! ▶</p> <p>ISBN 978-83-283-8200-8</p> <p>9 788328 382008</p>
<p>INFORMATYKA W NAJLEPSZYM WYDANIU</p>		<p>Cena: 44,90 zł</p>